NN 104/2018 (28.11.2018.), Pravilnik o sustavima bespilotnih zrakoplova

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

2040

Na temelju članka 142. točka 5. Zakona o zračnom prometu (»Narodne novine«, broj 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14), ministar mora, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK

O SUSTAVIMA BESPILOTNIH ZRAKOPLOVA

DIO PRVI
OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti za sigurnu uporabu bespilotnih zrakoplova operativne mase do i uključujući 150 kilograma te uvjeti kojima moraju udovoljavati osobe koje sudjeluju u izvođenju letova tim zrakoplovima.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na bespilotne zrakoplove:

a) kada obavljaju vojne, carinske ili policijske aktivnosti, traganje i spašavanje, gašenje požara, nadzor granice i obalne straže ili slične aktivnosti koje se poduzimaju u javnom interesu, ili

b) kada se koriste u zatvorenom prostoru.

Pojmovi i kratice

Članak 2.

Pojmovi i kratice koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

(1) *bespilotni zrakoplov:* zrakoplov namijenjen izvođenju leta bez pilota u zrakoplovu, koji je daljinski upravljan ili programiran i autonoman,

(2) *hitne intervencije:* aktivnosti gašenja požara, potrage i spašavanja, hitne medicinske pomoći i sl.,

(3) *ICAO (International Civil Aviation Organisation):* Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva,

(4) *kontrolirani zračni prostor:* zračni prostor određenih dimenzija unutar kojega se usluga kontrole zračnog prometa provodi u skladu sa klasifikacijom zračnog prostora,

(5) *let izvan vidnog polja (BVLOS – beyond visual line of sight):* izvođenje leta sustavom bespilotnog zrakoplova pri čemu pilot koji upravlja na daljinu (u daljnjem tekstu: pilot na daljinu) nije u vizualnom kontaktu s bespilotnim zrakoplovom,

(6) *let unutar vidnog polja (VLOS – visual line of sight):* izvođenje leta sustavom bespilotnog zrakoplova pri čemu je pilot na daljinu u vizualnom kontaktu s bespilotnim zrakoplovom, bez korištenja optičkih ili elektroničkih pomagala. Kontaktne leće ili korektivne naočale ne smatraju se optičkim pomagalom,

(7) *letačke operacije:* izvođenje leta sustavom bespilotnog zrakoplova za potrebe radova iz zraka (snimanje iz zraka, oglašavanje iz zraka, nadzor iz zraka, znanstveno istraživački letovi, i sl.), bez obzira da li se za to prima naknada ili ne,

(8) *način rada prikazom pogleda iz bespilotnog zrakoplova (FPV – first person view):* izvođenje leta bespilotnim zrakoplovom kada pilot na daljinu upravlja bespilotnim zrakoplovom preko kamere instalirane na njemu,

(9) *naseljeno područje:* područje koje je primarno namijenjeno za stanovanje, poslovanje, rekreaciju ili okupljanja, na kojem se nalaze stambene zgrade, kuće, škole, uredi, sportski tereni, parkovi i sl.,

(10) *nekontrolirani aerodrom:* aerodrom na kojem se ne pružaju usluge kontrole zračnog prometa. Sukladno Zakonu o zračnom prometu i kontrolirani aerodrom izvan radnog vremena nadležne aerodromske kontrole zračnog prometa smatra se nekontroliranim,

(11) *nenaseljeno područje:* područje koje nije naseljeno područje, a u kojem je, osim pilota na daljinu i osoba koje sudjeluju u izvođenju leta, dopušten samo povremeni prolazak bez zadržavanja ljudi (biciklisti, šetači i sl.),

(12) *opasna roba:* predmeti ili tvari koje mogu predstavljati opasnost po zdravlje, sigurnost, imovinu ili okoliš i koje su navedene u popisu opasnih roba u Tehničkim instrukcijama ili su klasificirane u skladu s Tehničkim instrukcijama,

(13) *opasnost:* situacija ili predmet koji bi mogli uzrokovati smrt ili povredu osobe, oštećenje opreme ili strukture, gubitak materijala ili smanjenje sposobnosti za obavljanje propisane funkcije,

(14) *operativna masa bespilotnog zrakoplova:* ukupna masa bespilotnog zrakoplova u trenutku uzlijetanja,

(15) *operator sustava bespilotnog zrakoplova:* fizička ili pravna osoba koja se bavi izvođenjem letačkih operacija sustavom bespilotnog zrakoplova (u daljnjem tekstu operator),

(16) *pilot koji upravlja na daljinu:* fizička osoba odgovorna za sigurno upravljanje letom bespilotnog zrakoplova koja upravlja njegovim komandama leta, bilo ručno ili, kada bespilotni zrakoplov leti na automatiziran način, praćenjem njegova pravca letenja uz mogućnost intervencije i promjene pravca u svakom trenutku. U smislu odredaba Zakona o zračnom prometu, pilot na daljinu se smatra zapovjednikom zrakoplova,

(17) *područje letenja:* zračni prostor unutar kojeg se izvodi let bespilotnog zrakoplova,

(18) *referentna točka aerodroma:* geografski položaj geometrijskog središta nekog aerodroma,

(19) *rizik:* procjena posljedica opasnosti, iskazana kroz termine predviđene vjerojatnosti i ozbiljnosti,

(20) *skupina ljudi:* ljudi koji su okupljeni na određenom prostoru na kojem nemaju dovoljno mjesta za odmicanje od putanje bespilotnog zrakoplova i/ili izbjegavanje sudara s njim (npr. okupljeni na koncertu, priredbi, proslavi, demonstraciji ili radi korištenja zajedničkih sadržaja poput plaža, zabavnih parkova i sl.),

(21) *sustav bespilotnog zrakoplova:* sustav koji se sastoji od bespilotnog zrakoplova i druge opreme, softvera ili dodataka neophodnih za njegovo upravljanje na daljinu,

(22) *Tehničke instrukcije:* Tehničke instrukcije za siguran prijevoz opasnih roba zrakom (ICAO Doc 9284), odobrene u skladu s postupkom koji utvrđuje Vijeće ICAO-i koje se izdaju povremeno, i

(23) *zrakoplovni model:* bespilotni zrakoplov namijenjen isključivo za potrebe rekreacije i sporta.

Označavanje bespilotnog zrakoplova

Članak 3.

(1) Operator mora osigurati da je bespilotni zrakoplov kojim se izvode letačke operacije označen:

a) identifikacijskom negorivom pločicom, ili

b) identifikacijskom naljepnicom, za bespilotne zrakoplove operativne mase do 5 kg.

(2) Vlasnik mora osigurati da je zrakoplovni model operativne mase veće od 5 kg označen identifikacijskom negorivom pločicom.

(3) Identifikacijska negoriva pločica ili naljepnica mora sadržavati sljedeće podatke:

a) ime, adresu i informacije za kontakt operatora ili vlasnika, kako je primjenjivo, i

b) jedinstvenu identifikacijsku oznaku bespilotnog zrakoplova, za izvođenje letačkih operacija kategorije C2 koju dodjeljuje Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija).

(4) Identifikacijska negoriva pločica ili naljepnica mora biti odgovarajuće veličine koja omogućuje jasnu identifikaciju podataka iz stavka 3. ovoga članka.

DIO DRUGI
PRAVILA LETENJA

Pravila letenja

Članak 4.

(1) Bespilotnim zrakoplovom dopušteno je letenje:

a) danju,

b) u nekontroliranom zračnom prostoru na visini do 120 m iznad razine tla ili do 50 m iznad prepreke, ovisno što je više,

c) u kontroliranom zračnom prostoru izvan prostora polumjera 5 km od referentne točke aerodroma na visini do 50 m iznad razine tla,

d) na udaljenosti od najmanje 3 km od rubova i pragova uzletno-sletne staze (USS) nekontroliranog aerodroma (slika 1-1), osim kada su posebno predviđene procedure za letenje bespilotnih zrakoplova definirane naputkom za korištenje aerodroma,

e) na način da horizontalna udaljenost bespilotnog zrakoplova od skupine ljudi nije manja od 50 m, osim kada se bespilotnim zrakoplovom sudjeluje na zrakoplovnoj priredbi,

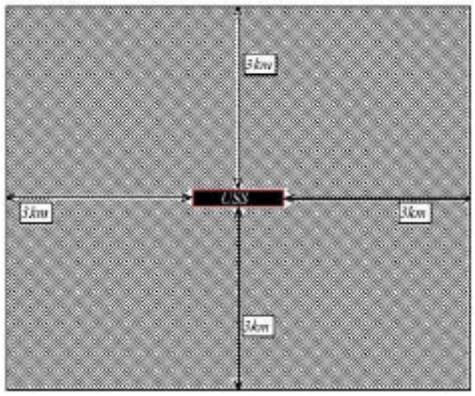
f) na način da horizontalna udaljenost od ljudi koji nisu uključeni u operacije nije manja od visine leta i nije manja od:

i. 5 m kada je na bespilotnom zrakoplovu uključen način rada na maloj brzini i kada je najveća dopuštena brzina podešena na 3 m/s, ili

ii. 30 m u ostalim slučajevima,

g) unutar vidnog polja pilota na daljinu, i

h) uz uspostavu *ad hoc* strukture u skladu s primjenjivim propisom o upravljanju zračnim prostorom.

Slika 1-1. Minimalna udaljenost od rubova i pragova uzletno-sletne staze nekontroliranog aerodroma

(2) Kada se bespilotni zrakoplov koristi za potrebe rekreacije i sporta dopušteno je:

a) izvođenje leta koristeći prikaz pogleda iz bespilotnog zrakoplova (FPV – *first person view),*

b) letenje samo u nenaseljenom području, i

c) iznimno od stavka 1. točke b. ovoga članka, letenje na visini većoj od 120 m iznad tla.

(3) Bespilotnim zrakoplovom nije dopušteno:

a) prevoziti opasnu robu, teret, ljude i životinje,

b) izbacivanje predmeta tijekom leta, i

c) letenje iznad skupine ljudi.

Dužnosti i odgovornosti pilota na daljinu

Članak 5.

(1) Pilot na daljinu mora:

a) upravljati bespilotnim zrakoplovom na siguran način, da ne predstavlja opasnost po život, zdravlje ili imovinu na tlu i u zraku te da ne narušava javni red i mir,

b) upravljati bespilotnim zrakoplovom sukladno primjenjivim propisima, letačkom priručniku ili uputama za upotrebu i operativnom priručniku kada je primjenjivo,

c) prije leta provjeriti ispravnost sustava bespilotnog zrakoplova,

d) provjeriti da li je bespilotni zrakoplov označen u skladu s člankom 3. ovoga Pravilnika,

e) osigurati područje uzlijetanja i slijetanja,

f) prikupiti sve potrebne informacije za planirani let i uvjeriti se da meteorološki i ostali uvjeti u području leta osiguravaju sigurno izvođenje leta,

g) osigurati da je sva oprema ili teret na bespilotnom zrakoplovu odgovarajuće pričvršćen na način da ne dođe do njegovog ispadanja,

h) upravljati na način da bespilotni zrakoplov tijekom uzlijetanja ili slijetanja sigurno nadvisuje sve prepreke,

i) stalno promatrati zračni prostor u području letenja bespilotnog zrakoplova kako ne bi doveo u opasnost druge zrakoplove, i

j) dati prednost zrakoplovu s posadom.